

İmha edilen ürünlerin değer düşüklüğünün muhasebeleştirileceği dönem hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-105[278-2015/VUK-1-19050]-99358
Tarih	01.12.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[278-2015/VUK-1-19050]-99358

01/12/2015

Konu : Stoklarda mevcut ilaçların bozulduğunun tespitini müteakip dönemde imha işleminin gerçekleştirilmesi durumunda muhasebe kaydının hangi dönem için yapılacağı hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda;

Yurt dışından ithal ettiğiniz ilaçların (farmasötik) yurt içinde satış ve pazarlamasını yaptığınız, 31/12/20.. tarihinde stok emtianız arasında yer alan ilaçlardan bazılarında kalite kusuru tespit edildiği ve kullanılamaz ve satılamaz duruma geldiği, Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun bilgilendirildiği, adı geçen Kurum tarafından ilaçların bu hali ile kullanılamaz olduğunun kabul edildiği ve

2. sınıf (eczane, ecza deposu, hastane vb.) geri çekme talebinizin uygun bulunduğu, 30/12/20.. tarihi itibarıyla stoklarınızda mevcut ... adet ilaç için takdir komisyonu marifetiyle işlem yapılması için ... tarihinde ... Vergi Dairesi Müdürlüğüne başvuruda bulunduğunuz,

- Anılan vergi dairesi müdürlüğünden alınan ... tarihli ve ... sayılı cevabı yazı ile insan sağlığı açısından zararlı olabilecek ilaçların imhasının ilgili Bakanlığın bir temsilcisi eşliğinde tutanak tutmak suretiyle yapılabileceğinin bildirildiği ve fire oranı içerisinde kalan miktarlar içinde takdir komisyonu kararının gerekmediğinin ifade edildiği

belirtilerek ilaçların bu hali ile kullanılamaz olduğunun 20.. yılında tespit edildiği ve imha başvurusunun da bu yıl içinde vergi dairesi müdürlüğüne yapılması sebebiyle satılamaz ve kullanılamaz ilaçlar için 20.. yılı muhasebe kayıtlarında değer düşüklüğü kaydının yapılıp yapılamayacağı hususunda Başkanlığımız görüşünü talep etmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Takdir Komisyonlarının Görevleri" başlıklı 74 üncü maddesinin (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde, yetkili makamlar tarafından istenilen matrah ve servet takdirlerini yapmak takdir komisyonlarının görevleri arasında sayılmıştır.

Mezkur Kanunun 278 inci maddesinde, yangın, deprem ve su basması gibi afetler yüzünden veyahut bozulmak, çürümek, kırılmak, çatlamak, paslanmak gibi hâller neticesinde iktisadî kıymetlerinde önemli bir azalış vaki olan emtia ile maliyetlerin hesaplanması mutad olmayan hurdalar ve döküntüler, üstüğü, deşe ve iskartaların emsal bedeli ile değerlendirileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 267 nci maddesinde ise, gerçek bedeli olmayan veya bilinmeyen veyahut doğru olarak tespit edilemeyen bir malın emsal bedelinin, ortalama fiyat, maliyet bedeli ve takdir esas olmak üzere üç esasa göre tayin edileceği; ilk iki sıradaki usul ile belli edilemeyen emsal bedelin ilgililerin müracaatı üzerine takdir komisyonunca takdir yolu ile belli edileceği hüküm altına alınmıştır.

Emtiaların imhasında genel uygulama, imhaların takdir komisyonu nezaretinde yapılmasıdır. Ancak son kullanma tarihi geçmiş veya bozuk olan ilaç, tıbbi malzeme, gıda, atık vb. emtianın insan sağlığına zararlı olabileceği ve acilen imha edilmesi mecburiyeti bulunan bu ürünlerin emsal bedellerinin

takdir komisyonlarınca muayyen bir zamanda takdirinin mümkün olamayacağı hususları göz önüne alınarak; takdir komisyonuna başvurulmaksızın ilgili bakanlık veya yetkili kurum görevlilerinin de yer aldığı bir komisyon nezdinde tutanakla tespit edilmek suretiyle imha edilebilmesi Maliye Bakanlığınca benimsenmiştir.

Bu çerçevede imha edilecek emtianın niteliğine göre, ilgili mevzuat gereği görevli olan bakanlıkların veya yetkili kurumun görevlileri ve bu emtiayı imha etmeye yetkili müessese ile mükellefin temsilcilerinin de yer aldığı bir komisyon nezdinde imha işleminin yapılması ve bu durumun komisyon tarafından tutanakla tespit edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu ürünlerin yukarıda bahsedilen şekilde teşekkül ettirilen bir komisyon nezdinde imha edilmesi halinde, bu ürünlerin imhası aşamasına mükellefin bağlı olduğu vergi dairesi görevlilerinin söz konusu komisyona katılımına gerek bulunmamaktadır.

Yukarıda izah edilen şekilde ilgili bakanlık veya yetkili kurum görevlilerinin de yer aldığı komisyon nezdinde imha işlemine ilişkin olarak düzenlenen tutanağın istenildiğinde ibraz edilmesi şartıyla muhafaza edilmesi gerekmekte olup, imha işleminin söz konusu tutanağa istinaden muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmesi mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, son kullanma tarihi geçmiş veya bozuk ürünlerin imha edilmesi işlemine ilgili bakanlık yetkililerinin katılımının sağlanamaması ve imhaya ilişkin tespitin bu komisyon nezdinde tutanağa bağlanamaması durumunda, olayın mutlaka takdir komisyonuna intikalinin sağlanması gerekmekte olup, imha edilen ürünlerin takdir komisyonunca belirlenecek emsal bedel üzerinden kayıtlara alınarak işlem yapılması gerekecektir.

İster ilgili bakanlık veya yetkili kurum görevlilerinin de yer aldığı komisyon nezdinde isterse takdir komisyonu gözetiminde yapılan imhaların kayıt altına alındığı tutanaklar ve takdir kararları imhaların defterlere kaydedilmesi için dayanak teşkil etmekle beraber bu tutanakların ve takdirlerin mükellefe tebliğ edilmesi ile geçerlilik kazanmaktadır. Bu nedenle imhanın gerçekleştiği dönem ile imhaya ilişkin belgelerin mükellefe tebliğ edildiği dönemlerin farklı olması halinde tebliğ ile belgeler mükellef açısından geçerlilik kazandığından belgelerin tebliğ edildiği dönemde kayıtlara alınması gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar kapsamında, satış kabiliyetinin kaybolması, bozulması, son kullanma sürelerinin dolması, vasıflarının değişmesi gibi nedenlerle ürünlerin imhasında;

- İlgili bakanlık veya yetkili kurum görevlilerinin de yer aldığı komisyon nezdinde imha işlemine ilişkin olarak düzenlenen tutanağın,

- İlgili bakanlık yetkililerinin katılımının sağlanamaması ve imhaya ilişkin tespitin bu komisyon nezdinde tutanağa bağlanamaması durumunda, ürünleri imha ettirecek olan takdir komisyonunca imha edilen ürünlerin emsal bedelinin

tarafınıza bildirildiği tarih itibariyle değer düşüklüğü belli olduğundan, ürünlerin maliyet bedeli ile emsal bedeli arasındaki farkın takdir komisyonu kararının veya tutanağın tarafınıza tebliğ edildiği dönemde gider olarak dikkate alınması mümkündür.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026